

Trängselskatt

Institutionellt samarbete

Sverige – Stockholm

→ Context, objectives and target group

Trängselskatten är ett exempel på en åtgärd som har avsikten att påverka invånarnas resvanor med syftet att bidra till att utveckla mera hållbara transporter i Stockholm. De huvudsakliga målen med trängselskatten i Stockholm var att minska trafiken och trängseln, förkorta restiderna och att förbättra miljön i Stockholms stad. Trängselskatten i Stockholm är ett bra exempel på hur "mobility management"-åtgärder kan medverka till en betydande minskning av trängsel och restider i större städer. Omfattande utvärderingar påvisar effekterna av trängselskatten och kan utgöra ett stöd för andra städer som överväger att införa trängselskatter eller avgifter.

→ Beskrivning av aktiviteter

Utvecklingen av trängselskatten i Stockholm initierades 2003 i och med att kommunfullmäktige i Stockholms stad antog ett majoritetsförslag att genomföra ett försök med trängselskatt. Försöket visade sig bli mycket framgångsrikt och ledde till en minskning av trafikvolymen med 20%.

Utvecklingen av systemet och introduktionen av trängselskatten inkluderade dock även och ger exempel på intensiv politisk och offentlig debatt, omfattande institutionellt samarbete och medverkan från allmänheten, vilket har lyfts fram som viktiga framgångsfaktorer. Också starkt ledarskap samt professionalism från institutioner, nyckelpersoner och konsulter var viktigt. Det ökade utbudet av och förbättrade kvaliteten på allmänna kommunikationer var ytterligare en viktig framgångsfaktor.

Något som har förts fram som avgörande för att uppnå ett politiskt stöd för trängselskatten var integrationen med den nationella transportplaneringen. Detta gav lokala och regionala politiker mer inflytande över de nationella investeringarna i transportsystemet i regionen.

Ytterligare framgångsfaktorer inkluderade (a) det tekniska systemet som fungerade mycket väl, (b) bra informationskampanjer, (c) en märkbar minskning av trängseln under försöket och (d) omfattande engagemang av forskare och annan expertis både i planeringsfasen och i utvärderingar. Transportmodeller användes till exempel med framgång för att analysera och förutsäga effekterna av trängselskatten.

→ Kommunikation

Omfattande informationskampanjer organiserades innan försöket med trängselskatt initierades. Informationen omfattade både hur själva systemet fungerade och tillgången till alternativa färdmedel. Även själva trängselskattförsöket kan ses som en informationskampanj inför det permanenta införandet. Den intensiva debatten i media under förberedelserna inför försöket bidrog troligen också till informations spridningen.

→ Kostnader och vem betalade?

Stockholms stad hade en central roll i förberedelserna av trängselskatten, inklusive att planera finansieringen, även om regeringen hade avsatt en betydande budget. Beslutet att transferera intäkterna från trängselskatten till regionala investeringar, i synnerhet till utveckling av allmänna kommunikationer, beslutades under förberedelserna innan införandet av trängselskatten.

→ Hinder

Många olika hinder för att genomföra försöket och att införa trängselskatt förekom under förberedelserna. Några exempel är politisk polarisering, institutionella, legala och finansiella osäkerheter samt opposition från allmänheten och olika organisationer.

→ Framgångsfaktorer

Framgångsfaktorer som har identifierats inkluderar det omfattande institutionella samarbetet, medverkan från allmänheten, ledarskap, professionalism från olika organisationer, nyckelpersoner och konsulter samt samordning med ökad tillgång till och kvalitet på kollektivtrafiken.

→ Kontaktinformation

Kerstin Robertson, Ecologize, kerstin.robertson@ecologize.se

→ Detaljer

Referenser: Gullberg A and Isaksson K, 2009, Congestion taxes in city traffic. Lessons learnt from the Stockholm trial, Nordic Academic Press; Börjesson M, Eliasson J, Hugosson, M B and Brundell-Freij K, 2012, The Stockholm congestion charges – 5 years on. Effects, acceptability and lessons learnt, Transport Policy 20, 1-12; Eliasson J, 2014, The Stockholm congestion charges: an overview, CTS Working paper 2014:7.

- Årliga utvärderingsrapporter:
www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Trafikkontoret/Trangselskatt/Program-for-uppfoljning/
- Mer information och utvärderingar finns på Stockholms stads hemsida:
www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Fackforvaltningssajter/Trafikkontoret/Trangselskatt/

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

www.epomm.eu/endorance